

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

DR. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Feltámadás!

Irta: **Koncz Ákos.**

Bár gyűjthetnéd őket körüléd még,
Kik dus osarnokok oszlop-során
Hangjaidat oly figyelve lesték,
S most nyugosznak néma sír porán.
Még se! ha feltámadnának is, csak
Sirathatnák unokáikat,
Jobb, ha nem is álmodnak, alusznak!
Aki meghalt, sokkal boldogabb!

Moore Tamás szavai ráillenek politikai életünkre. Az eltemetett hősök, a népszabadság apostolai, a földet rázó viharok meghaltak, elcsendesültek... Korcs unokák foglalták el helyüket... Unokák, kiknek szívében hamuréteg fedi a szabadság elhamvadt üszkeit, unokák, kiket ma nem lelkesítenek az ideálok, melyek nélkül nincs nemzeti élet, unokák, kiknek én-ük az első és csak azután gondolkoznak a haza üdvéről, unokák, kik a hatalom fényét keresik és nem a szabadság éltető lelkét, unokák, kik nem mernek cselekedni, mert inkább szolgák a békében, mint szabadok a szabadság üde levegőjében, unokák, kik nem tudnak, mert nem akarnak a mult édes-bus emlékein lelkesedni és a hősök porai

felett honszerelmet tanulni, unokák, kik nem értik meg évtizedek sóhajait, könnyeit, reményeit és szent vágyait.

A népszabadság apostolai: a Mózesek, Washingtonok és Kossuthok jobb is, ha nem látják a magáról és történelméről megfélemezett nemzetet, jobb valóban, ha nem is álmodván alusznak, mert aki meghalt, sokkal boldogabb...

Azt mondja egy híres államférfi, hogy inkább temetkezzék el egy nemzet a feltámadás reménye nélkül, minthogy szolgálja legyen azon a földön, melyen vére hullásával váltott magához. Igaza van, mert ha elvirult szabadságfája a durva ütések alatt, inkább legyen az fejének tűzve sirja fölé, de koldusbotot ne faragjanak részére belőle...

Hazánk, szegény hazánk veszedelmesen halad azon irány felé, mely a szabadság temetőjéhez vezet... Rajta áll, hogy irányt változtasson... Még nem késő... A sötétségből elalélt lelke még kiszabadulhat. Vezérei vannak, hisz politikai életünk ege nem csillagtalan. Kövesse a nemzet a csillagok fényét, ragyogásukból olvassa ki jövőjét.

Önerejéből teremte meg szabadságát. Nem durva erővel, nem harczok vérzivatarával, hanem törvénytiszteletének erejével, az alkotmányba letett, nagy küzdelmek árán megszerzett nemzeti kincscsel, kerülve még látszatát is annak, hogy nem a mérséklet és bölcs megfontolás útján védelmezi igazait.

Az akadályokkal szemben ne hátráljon és a nemzet ügyét a megváltási munka nagy küzdelmeivel szolgálja. Eljutottunk arra a határvonalra, honnan megalázás nélkül nem térhetünk vissza. Nagy törekvések, nemes czélok elérése férfi-munkát kíván és nem ingadozó akaratot. Ezzel diadalához erő és honszerlem kell és a népek milliói ezen becses kövekből építették fel szabadságuk büszke várát és csak akkor vették elő a fegyvereket, mikor a népszabadság élete felett a pallos pokoli fénye csillant meg.

Kettős talizmánunk, őseink vérből öröklött honszerelmünk most is diadaira juttatják ügyünket. Hűségünk a korona iránt, mely a mi pallodiumunk, bölcs mérsékletünk, mely a háborgó politikában hajónkat vezet, megmentenek bennün-

Gizike vizsgálja

— Irta: **Verner László.** —

A természet bódító virágillat ülte meg. A padok lázas kis hősnőt a fülledt levegő már lankasztani kezdte. A vizsgabiztos ur lagymatagon vetette hátra a szőlyére esontos vállait és egy cseppet sem bosszantotta, hogy az elnöki emelvény díszes vázájának pántlika virága az orrát piszkálja; csak a nyugalomban levő professzor, a nagy műkedvelő sertepergelt fáradhatatlanul. Mint az aratások marokverője hordta az évi szorgalom szép aratását: térképeket próbálapokat, akvareleket, kézimunkákat és mutogatta a boldog mamáknak, szaporán, nagy bőbeszédűséggel magyarázva, hogy az iskola minden oldalán a magyar motívumokat keresi. Ő még ebben a subtilis babaféketőben is meglátja a magyar géniust. Persze az öreg bombasztjait megmosolyogják a menyecskek, de az legkevésbé sem gyéritte az öreg ur lelkesedését.

Következett a vizsga váza: a szaválás. A legtöbb vizsgát hallgató tulajdonképpen a szavalatokért izadjá végig, mert előtte a lehetetlenség bizonyítása és az ingalengés törvénye már csak ócska, unalmas emlék.

Mikor a vizsgabiztos jelentette, hogy a növendékek szavalni fognak, az ajtóban, hol zsufoltan állottak a növendékek legszigorubb bírái, a tánciskolai udvarló ifjuság köréből halk moraj vonult ki a folyosóra. Morócz Jenő elsápadt, mint a fal, Fellegi Géza meg nekipirosodott, mint az árokparti pipacs.

Volt is rá ok. Az elsápadásra, meg a pirulásra is. Mert a vizsgabiztos minden keresés nélkül Fellegi Gizit szólította ki s mikor Gizike az ifjuság káprázatos bájoságával meghajtotta magát, mint epedő sóhaj, a Morócz Jenő neve lebbent el ajkairól.

A hallgatóság meglepetve eszmélt fel. Az ifjuság körében még jobban erősült a kíváncsiság moraja.

Ami pedig Morócz Jenőt illeti, egész nyugodtan merem kockáztatni, hogy magánkívül volt. Csodálom, hogy félre nem beszélt, mint a lázbeteg.

Morócz Jenő neve úgy került a Gizi ajkaira, hogy ő írta neki a vizsgai költeményét. A címe: „Letört rózsabimbó” volt s Gizike a bevezető akkordokat meglehetősen elfogóva szavalta; de mikor rátért az érzelmei festésére, mikor el tudta feledni, hogy száz szem tapadt rá csodálkozva,

elragadtatva, szunnyadó genie-je szárnyakra kapott, az ex-tanár nem győzte eleget a mamák között rebegni:

— Jászai, valósgos Jászai.

A költemény is megható poema volt. Hősnője egy leány, aki elolthatatlan szomjúságot érez a világot jelentő deszkák iránt. Nem ifjusági báránymimó ez, melynek romantikáján minden ifju lélek átvonaglik, hanem a genie öntudata. S ezt a szomjat eloltani nem tudja senki. Sejtelmek, lelkiismeret s az anyai szív se — a rózsabimbó letörik. Oh, milyen érzéssel, milyen megrázó drámaisággal tudta ez a leány hősnője lelkiharezát festeni, mikor világgyá megy, az anyai szív fájdalmas epedését visszaadni. Most már nem érezte, hogy egyszerű iskolai zárvizsga konvenciójának tesz eleget, hanem teljesen átadta magát érzéseinek. Könnyezve, megsápadva figyelte a megilletődött közönség ezt az érzelmi orkánt s szinte nem is hallotta már az extanárt, aki váltig ezt rebegte a fülekbe:

— Csodálatos talentum, valósgos Jászai, Márkus Emília.

— A rózsabimbó letört — szavalta a leány, a festett világnak újabb áldozata van. Az eltévelyedett leányt elfelejtik, a művészet kőszá vándora egy kis falucskában meg-

A „Hungária kávéház”

zenekara által. Kitűnő italok, hideg büffet,

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, csütörtök szombat és vasárnap **Zene-estély tartatik** felváltva **RÁCZ KÁROLY** és **MAGYARI TESTVÉREK**

saját termésű boraim. — Kiváló tisztelettel **Weichinger Károly.**

ket minden szertelenségtől. Komoly méltóság illik az ezeréves nemzet-hez. Törekvéseinek szárnyai legyenek hófehérek és ne tapadjon azokhoz a törvénysértés semmi szennyje. Csakis így lesz a hazaszeretet tüztől megszentelt nemzeti önvédelem sikeres és csak ez esetben leszünk méltók a nemzeti vívmányok birtoklására...

Igaz, hogy borús a politikai élet szemhatára. Való, hogy legjobbjaink keresve keresik a homályban a kibontakozás utját, de azért ne mondjunk le a reményről. Századok küzdelmeiől csakis ez a remény maradt meg, mely ha elveszti zöldjét, egészen szegények leszünk. Ez a reményünk koronás királyunk alkotmánytisztelőre és nemzetünk szabadságszerető lelkének törhetlen erejében bírja hervadhatatlanságának biztosítékát. És bár meddő ez a kor nagy eszmékben, szolgalelkekben ellenben gazdag, mert alkalmazkodási képessége valóságos művészetté finomult, mégis higyjünk az eszmék feltámasztásában és diadalában...

Ma így hívők még kevesen vagyunk, de abban a pillanatban, midőn jó a hajnal és rózsaujjával új időket ír egünkre, egybe forradunk, egygyé olvadunk a nemzeti akarat diadalának fonséges óráiban...

Es akkor boldogok lesznek a holtak és élők egyaránt...

Egy „közös“ katonatiszt valómásai.

márczius 30.

A politikai helyzet szempontja mostanában a katonai kérdés. E kérdés régi ke-

letű, sokat irtak róla, sokat vitatkoztak rajta, a Lajtán innen és túl egyaránt. De oly behatóan, minden részletkérdést átkutatva s akkora szenvedelemmel, mint most, természetesen még sohasem tárgyalták a rendkívül fontos kérdést. A király nem tehetem vétője ellenében a magyar közélet vezető férfainak és politikusainak egész serege fejtegeti, bizonyítja s elszánt harccsal kész érvei mellett ki is tartva megmutatni, hogy de igenis lehetséges, sőt egyedül a magyar szempont szerint lehetséges a katonai kérdés megoldása. Roppant érdekes olvasni, hogy az okos, higgadt, jogokon alapuló, alkotmányos szellemű s természetes magyar szempont ellenében az osztrákok micsoda hajmeresztő képtelenségeket hordanak össze. Ime, erre egy ékes dokumentum.

Van a közös hadseregnek egy Bécsben megjelenő nagyon elterjedt ujsága, az Armee-Zeitung. Ez a lap minden közös tisztnek elmaradhatatlan szellemi tápláléka s hűséges kifejezője a közös hadsereg szellemének. Nos, e lap legújabb számában, az első helyen egy közös hadseregbeli tiszt a következő fejtegetést eresztí meg. Tessék idefigyelni:

Mialatt a vitéz orosz hadsereg a távol Mandzsúria mezőin megtesz mindent hazájáért és legfőbb haduráért, habár nem is éri el kitűzött célját, mégis irigységgel tekintünk rája. Irigységgel azért, mert minékünk (már mint a közös hadseregnek) nem szabad harcolnunk, nem szabad életünket és vérünket áldoznunk legfőbb hadurunkért, drága, dicsőséges lobogónkért, annak a bírodalomnak becsületéért, amelyet elődeink vérükkel vakoltak egybe.

Nekünk csak zsebünkbe dugva szabad ökleinket szorongatni, nekünk, bár fogcsikorgatva, de csupán nézni szabad azt, hogy kiéhezett politikusok és ügyvédek hordája éket ver abban, a mi nekünk gyermekségünk óta drága és tiszteletreméltó; csupán néznünk szabad azt, hogy egyre jobban közeledik Canossa felé, amíg a Habsburg-

nagyhatalom egy elvakult kicsiny, sovínista klikk-nek diostelen áldozatául esik. És ezt szemlélve, mi meg sem mozcizanhatunk, csak hallgatunk szabad, pedig oly örömmel adnók oda mindenünket, ha mi az él élé állhatnánk... Miért nem prédikálnak ma háborút — háborút bárki ellen!

Ime, az osztrák gondolkodás, mely annyira, hogy úgy mondjuk, perverz, hogy mosolyognunk kellene rajta, ha nem tudnók, hogy ez ott az igazi érzés és ez az igazi hang, a diplomatikus sima fejtegetések csak takarói annak az érzésnek, amit ez a brutális katona nyersen nyilvánított. S az ember elszörnyűködik, hogy micsoda elmaradottság, korlátlanúság, sőt babonáság vagyban abban a sokat dicsőített egységes közös katonai szellemben!

A közös, vagy igazabban osztrák katona irigységgel tekint az orosz hadsereg hadműveleteire, mert igaz ugyan, hogy csatát-csatára vesztenek, rémületes vereségeik és szégyenletes megfutamodásuk híre betölti a világot, de mit tesz az, amikor a derék orosz hadsereg egységes s közös lobogó alatt haraphat a fübe és egységes vezényszó hangzik a megfutamodásoknál. — Ime, a katonai korlátolt felfogás: a lényeg az semmi, de a forma minden. A csata elveszhet, de az a fő, hogy a vezényszó szabályszerűen és egységesen hangzik. Ilyen kétségbeejtő szabályszerűséggel vesztett el az osztrák hadsereg is már nem egy nagy csatát és sohasem tudott okulni rajta, sohasem tudta felfogni, hogy a hősiesség szellemét csak az édesanyanyelv sugalhatja a katonának. Most is ridegen áll meg avatag álláspontja mellett és egy tagja az orosz példára merészel hivatkozni.

Amit aztán a derék ur a magyar parlamentről, a kiéhezett politikusok és ügyvédek hordájáról mond, a nem új. Ismerjük a katonai istenség e szánalmas, minden értelmiséget lenéző felfogását, hanem abban már van valami érdekesség, hogy háborút kíván bárki ellen, természetesen első sor-

hal; de a költő ekkor sem lesz hűtlen ifjúsága tündéréhez, aki őt a lemondás költészetének lantosává inspirálja, tavasz ujultával a siron friss nefejejt-koszoruk diszlenek, szalagján e szavak:

„A letört rózsabimbónak!”

Még a lagymatag vizsgabiztos ur is elérzékenyedt erre a nagyon szomorú befejezésre, alig tudta elmondani, mikor Gizike meghajtotta magát előtte.

— Remek, Gizike, remek!

A közönség csak e szavakra ocsudott föl. És tapsolt, újra tapsolt. A királyi tanácsosné, aki valamikor a színpadon leste el a teatrális hatásokat, oda is ment a padhoz és a meglepett leányt homlokon csókolta.

Ujra taps. E taps volt a felköltött érzelme reakciója, e taps csengett Gizike fülébe egész életén. Dámon volt a taps, mely vezette.

*

Néhány hónap múlva Morócz Jenő Gizikének a következő sorait vette:

„Jenő! Ne mondja, hogy költői agyrém vezette. Megyek igazolni az ön jövődőlését. Naponként imádkozni fogok, hogy el tudjon feledni...”

Prózában elmondva e levelet, bizony nagyon szomorú dolog történt. A tekintélyes Fellegi-ház szegénye és mélységes nagy bánata. Egyetlen leányuk, az engedelmes, az okos Gizike, nem törődve édes anyjának szivettépő fájdalomával, színészszé kóborolt. A szerencsétlen egy kóbor, vert csapatnál szökött meg.

A szülőknél szenvedésük csak növelte a dicsőség eltévedt híre mely hozzájuk eljutott a Gizike nagy diadalairól. E ny hónap múlva már kiszorította a társulat hősnőjét, aki hogy még inkább anyagot adjon a rek-lámnak, örült irigységében választóvízzel lesett Gizire a kulisszák mögött és ifjúsága ellen merényletet intézett. Rettenetes volt a szülőkre a pokoli asszony eselszövénye. Titkos hírek jöttek, hogy a leány mindazonáltal jobban lesz, de szépségét kimarta a kegyetlen folyadék. Sebaj, ifjúságát elvehette a vén asszony, de művészetét nem. Lázás diadaltudósítások érkeztek, midőn az élelmes direktor ifjú hősnőjét, nem minden célzás nélkül a Negyvenhatodik czikkben mutatta be a közönségnek, melylyel a megtiprott, tönkre tenni óhajtott Gizike nagy művészetével még jobban a közönség kegyébe vette magát...

S kisebb-nagyobb eltérésekkel évekig így jöttek, érkeztek a diadalok hírei. Komoly helyekről gáncolták már a nemzeti színház igazgatóságát, hogy miért nem látja meg a vidék e kolosszális tehetségét?

Az ifjúkori poéta, Morócz Jenő pedig szintén végigvezette a nyárspolgári karrier hullámtalan tükkrét. Mérnök lett a miniszteriumban, akit a vidéki hidak teherképességének felülbírlására kellő napidíjak mellett utaztatnak.

Igy került N-re egy délvidéki nagyobb városba. Utcán ügyelegeve, szemébe tűntek a vidékies reklam-színlapok, hirdetve a „fölmulhatatlan“ művésznő jutalomjátékát.

Lelkében visszabizsergett a „letört rózsabimbó“ románcza megnézi az előadást.

A direktoron és a jutalmazotton kívül talán ő neki fájt legjobban a szórványos közönség. Alig lézengtek a színházban, azok is álmosan unatkozva...

Felgördül a függöny. Egy sápadt, megtört asszony lépett elő. Semmi taps! Semmi koszorú! Meghajtotta magát, úgy amint egykor és — elszavalta a „Letört rózsabimbó“-t.

Egy diákyerek félhangon jegyezte meg a szavalt végén:

— Nagyon limonádés, érzékeny historia biz' ez.

Jenőt megszedítette az ifjúkori emlék. Szükségét érezte, hogy friss levegőre jusson. Odahagyta páholyát.

... Amint a páholyfolyosón végig megy, az öltözőből kihangzott egy durva, zabolátlan férfi hangja:

— Te rongy! Szégyeld magad. Még rá kell fizetnem a jutalomjátékodra. Hogy fizetjük ki a vendéglőst? A primadonnának kétszáz forint maradt tisztán. S nekünk egy fillér se. Te rongy.

Morócz Jenő pedig hallotta Gizikének göröcsök zokogását. De mai napság romantikus dolgok nem esnek. A világot se tesék azt képzelni, hogy tán azt a sehonnai ripacsot insultálta volna. Az oknyomozó helybeli pletyka meg is kérdezte volna, hogy mi joga is lett volna erre?...

ban a kis soviniata klikk ellen. Elfelejtette volna már a közös tiszta ar, hogy ez a kis soviniata klikk mily alaposan elbánt velük 48-ban s ha akkor az orosz kolosszus másutt lett volna „foglalkoztatva“, biz' Isten aligha volna most vita arról, hogy magyar fiukat édes magyar anyanyelvükön vezényeljék-e vagy a tőlünk egészen idegen német nyelven, ami nem kell sem testünknek, sem lelkünknek.

A képviselőházat összehívják.

— március 29.

A kormányának s az udvarnak az volna kellemes, ha április negyedikén nem űne össze a Ház, hanem majd csak a válság elintézése után. E dologban tanácskozások is voltak már tegnap s hir szerint abban történt megállapodás, hogy a képviselőház egyelőre nem fog ülésezni. Amennyiben igaz volna ez a hir, akkor az ellenzék legnagyobb része állást foglal e határozat ellen. Elég, ha egyszer engednek a király kívánságának, mondják, nincs semmi értelme annak, hogy tovább is tétlenségre legyen kárhóztatva a parlament.

A Nap munkatársa megkérdezte ma e dologban Barabás Bélát, a függetlenségi párt alelnökét, aki így szólt:

— Nem hinném, hogy Justh Gyula házelnök ígéretet tett volna akárkinek is a Ház összehívásának elhalasztására. Mondom, ez lehetetlen, de ha úgy van, akkor is dolgozni fog a képviselőház. Ezt megakadályozni nem fogják. Ha nem április 4-én a rákövetkező napok valamelyikén okvetlenül meg kell kezdeni a képviselőház tanácskozásait.

Az ellenzéken az az általános felfogás, hogy az új kormány kinevezéséig nem kell várni a Ház megnyitásával, hiszen a kormányválságot még sokáig elhuzhatják. Ha Kossuth Ferenc nem tett volna ígéretet Tiszának, illetőleg a királynak, hogy a kormány kinevezéséig nem üléseznek, a Ház nem alakulhatott volna meg. Ezt tehát meg kellett tenni. Gróf Apponyi Albert azonban megkérdezte a királytól a függetlenségi párt megbízásából, hogy meddig akarja a szünetet, mire a fenség április negyedikét jelölte meg. E napon tehát akár lesz új kormány, akár nem, összeül a képviselőház.

Értesülésünk szerint a koalíció a kezdeményezési joggal fog élni s benyújtanak néhány törvényjavaslatot. Egymásután le tárgyalják és elfogadják a javaslatokat, melyek aztán a király elé kerülnek szentesítés végett. Az autonóm vámtarifáról szóló javaslat elkészítésével a vezérőlbizottság Kossuth Ferencet bizta meg s Kossuth már nemsokára kész lesz a tarifatervezettel.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

A református zsinat. A református zsinat tegnap délelőtt folytatta tanácskozásait Bánffy Dezső báró főgondnok és Kun Bertalan püspök elnöklése alatt. Miután Dóczy Imre felolvasta a keddi ülésről szóló

jegyzőkönyvet, Radácsy György jelentette, hogy a Degenfeld Lajos gróf helyébe behívott Csontos Andor zsinati póttag igazoló levelét rendben találták.

A napirend előtt Dobby Lajos fölveti a kérdést, hogy a törvénytervezetnek a lelkészválasztásról szóló fejezetét, amelyet tegnapelőtt a zsinat visszaadott a bizottságnak, tárgyalhatják-e még ebben az ülészakban. Ő azt hiszi, hogy nem, mert a fejezet szervei kapcsolatban van az ősszel tárgyalandó egyházalkotmányi részzel. Különben is óhajtaná tartja, hogy az ülészakot mielőbb rekeszszék be, mert a tagoknak egyéb fontos teendőik is lennének.

Bánffy Dezső báró kijelenti, hogy a zsinatnak joga van ülészakát bármikor bezárni; de figyelmeztet arra, hogy az ideodautazgatás sok pénzébe kerül a zsinatnak és egyébiránt is az volt a megállapodás, hogy ez az ülészak három hétig tartson.

Az őszi ülészakra amugy is elég anyag marad még, a zsinatot a jövő évre átvinni pedig czélszerűtlen lenne, mert akkor 1908-ban sem lehetne életbeléptetni az új törvényeket.

A keddi megállapodás szerint a törvénykezési bizottság tette meg javaslatait a hozzáutalt törvényszakaszok új szövegezésére vonatkozólag. A bizottsági jelentésnek Móroczka Káimán volt az előadója. A zsinat Mészáros János, Nagy Dezső dr., Bartók György dr., Degenfeld József gróf, Fejes I., Balhazár Dezső dr. és Virág Ferenc felszólalása után az egyes szakaszoknak a zsinat határozatához képest történt új szövegezését jóváhagyta.

A tanácskozás folyik.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtökön „Gábor diák“, dráma. („B“ bérlet.)

Pénteken „Casanova“, operett. („C“ bérlet.)

Szombaton „Hajduk haduagya“, operett. („A“ bérlet.)

Vasárnap d. u. bérletszünetben „A szökött katona“, népszínmű. Este bérletszünetben (először) „Rátartós királykisasszony“, operett.

Vendégszereplés. Egy kiválóan talentumos, a budapesti országos színiképezdét kitűnő sikerrel végzett, fiatal színész fog szombaton vendégszereplni a debreczeni színházban. A vendégszereplő színész Aczél Ilona debreczeni leánya, aki Herceg Ferenc Dolovai nábob leánya című színművében a Jób Vilma szerepét fogja játszani. Aczél Ilona, a képezde vizsgáiak is mindég kitűnő csinos megjelenésével, kedves és értelmes játékával. Tanárai mindég igen tehetséges növendéknek tartották és szombati fellépésével a debreczeni közönséget is meggyőzi színpadra termett képességeiről. A kisasszony különben szerződöttesí czélből lép fel.

Színházi hírek. Ma csütörtökön kerül harmadszor színre Vályi Nagy Gusztáv 8 felvonásos drámája, a „Gábor diák.“

Szombaton kerül színre Herceg Ferenc 5 felvonásos színműve, a „Dolovai nábob

leánya“ Aczél Ilona vendégfelléptével. A színmű főbb szerepeit Aczél Ilona, Hahnel Aranka, Jeszenszkykéné, Palágyi Lajos, Csiky László, Sebestyén Géza, Iványi Antal, Csontos Gyula és Virágháty Lajos játsszák.

Vasárnap délután Sardou Viktor 5 felv. drámája, a „Boszorkány“ kerül színre félhelyárral. Este lesz a bemutatója Holger Drachmann és Jakabfi Viktor 5 képből álló mesejátékának, „A rátartós királykisasszony“-nak.

Elfogott pénzhamisító banda.

Elkobzott pénzszajtó-gép.

Arad, március 29.

Az utóbbi időben minsűrűbben fordul elő, hogy a megyében egész — hamispénz gyártó — bandák garázdálkodtak, amelyek széleskörben terjesztették a többé-kevésbé sikerült hamis koronásokat és ötkoronásokat. Több ilyen bandát fölfedeztek már és a leplezések alkalmával rendszerint egy megyeszerte működő szövetkezet üzemleinké jutott nyomára a hatóság.

Aradon különösen Pintye György több ízben gyártott hamis pénzt s ma is nagyszámu ólom, vagy ezink koronások forognak közkézen, amik még az ő műhelyéből kerültek ki.

Tegnap az aradmegyei Pankota községben sikerült egy veszélyes s már bizonyára régóta működő, ezideig még csak három ismert tagból álló pénzhamisító bandát elfogni.

A megejtett házkutatások folyamán kézre került az általuk használt hamispénz gyártó prés, valamint a gyártáshoz szükséges egyéb eszköz.

Érdekes módon jutott nyomára a rendőrség a hamisítókknak. A múlt hét csütörtökjén Engelhardt Ignác pankotai lakos házába beállítottak Kirpács Mihály és Mojsza Illés világosi lakosok, kik közül Kirpács Mihály bizalmasan beszédbe elegyedett Engelhardtal s azt a valóban nem mindennapi kérdést intézte hozzája, hogy vajjon óhajt-e hamarosan meggazdagodni. Misem természetesebb, minthogy Engelhardt igennel válaszolt, azt azonban tudni óhajtotta, hogy mikép juthat a sok pénzhez.

Kirpács erre bevallotta, hogy ők hamis koronásokat gyártanak s felzárkóztak Engelhardtot, hogy álljon ő is közéjük. Engelhardt ebbe látszólag örömmel bele is egyezett. Kirpács ezután azt mondotta, hogy majd hoz ő egy gépet s Engelhardt házában állítják fel a hamis pénzverdet.

Azzal váltak el, hogy majd szombaton eljönnek hozzá mind a hárman, akik a gyártással foglalkoznak. A jelzett napon reggel tényleg megjelent Kirpács Mihály, Mojsza Illés és a harmadik társuk Lakatos László Engelhardt lakásán. Lakatos a megbeszéléshez híven — el is hozta a gépet.

Engelhardt, hogy az időt kihuzza, a bizalmatlant s inlelte s kételekedett abban, hogy ezzel ügyes koronás pénzeket gyárt-hassanak.

Lakatos erre odaszólt:

— Hát akarja, hogy szemeláttára készítsünk pénzt?

Engelhardt kíváncsi volt a dologra, amiért is mihamarabb hozzá láttak a pénzveréshez. Lakatos kanalat és egy tányért kért, majd ezinket vett elő, azt a kanálban felolvasztotta s beleöntötte a gépbe. Rövid időn belül egy új koronást vett ki abból, mit vízzel és hamuval telt pohárba dobott be. Mig bent a szobában a pénzhamisítás nemes mestersége folyt, addig Engelhardt-nak sikerült a csendőrséget a dologról értesíteni. Néhány percz múlva Hegedűs járőr-mester meg is jelent a helyszínen két csendőrrel.

A pénzhamisítók, mikor látták, hogy el vannak áruulva, menekülni próbáltak, ez azonban nem sikerült, mire elfogták őket.

Nyomban elkobozták a gépet, valamint mindháromnak lakásán házkutatást tartottak, ahol nagymennyiségű ólmot, rézport, pénzlenyomatokat és agyag mintákat találtak. Ma már ki is hallgatták őket s ők azzal védekeznek, hogy azzal a géppel — mit állítólag Kirpács szerkesztett — nem is lehetett hamis pénzt gyártani s ők oszupán hiszékeny emberektől akartak pénzt kicsalni ezen a czímen. A vizsgálat még folyik ellenük.

NAPI HIREK.

Nem enged a király.

Nem enged a király! Édes magyar népem,
Erted e szót, érted?
... Hej, ezért a szóért be sokszor omlott már
A könnyed, a véred!
Négyszáz esztendőnek minden éles nyila,
Minden nehéz átka,
Amit reád szórtak, ebbe a méregbe
Volt mind bele mártva:
— Nem enged a király!

Nem enged a király! Édes magyar népem,
Pedig mit kérsz tőle?
Hogy lehess te magyar szent hazádnak földjén
Végtelen időkre.
S ha jönne vésznapok s védelmet kér tőled
Magyarok királya,
Magyar zászló alatt, őseiúnek nyelvén
Vigyének csatára.
— Nem enged a király!

Nem enged a király! Édes magyar népem,
Hej, fáj az azt nézni,
Hogy ami szent jogod már ezer év óta,
Ma is kell azt kérni!
Magyarnak születél, úgy akarsz meghalni,
Ez szivednek vágya.
És erről nem akar tudni semmit, semmit
Magyarok királya.
— Nem enged a király!

G. Diószeghy Mór.

— **Elhunyt földbirtokos.** Ifjabb Móricz Pált, a Debreczeni Független Újság felelős szerkesztőjét súlyos vesztesség érte. Édesapja, id. Móricz Pál földbirtokos 67 éves korában Hajdunánáson elhunyt. Az elhunyt régi törzsoős hajdu családból származott. Derült kedélyű, jószívű ember volt, kit mindenki szeretett. Tantorithatlan híve volt a 48-as eszméknek. A közügyek intézésében míg beteg nem lett, tevékeny részt vett. Tevékeny elnöke volt a nánási függetlenségi körnek. Nagy kiterjedésű, köztisztelőben álló család gyászolja. Temetése ma délután lesz.

— **Folyamodás kegydíjért.** Csajkos Géza volt napidíjas a várostól havi 20 korona segélyt kap. Most azért folyamodik a városhoz, hogy a segély helyett kegydíjat adjon neki. A tanács a kérelmet elő sem terjeszti azért sem, mert ha ez a dolog ismét szőnyegre kerül, Csajkos, a várossal szemben az utóbbi időben tanusított viselkedése miatt, még a segélyt is elvesztheti.

— **Berecsky Lajos temetése.** Berecsky Lajos rendőrfogalmazó temetése iránt

ma tették meg a szük-éges intézkedéseket. Feleségét, Ruzsinszky Ilonát tegnap, nyomban a haláleset után értesítették férje elhunytáról. Ma délig Ruzsinszky nem válaszolt és semmiféle intézkedést nem tett a temetés iránt. Az árvaszék, ahol Berecskynek a várostól kapott vékielégítésből még 1000 koronája van, — a Berecsky gondnoka Kovács Mihály polgári biztos révén intézkedett a temetés iránt. A temetés holnap d. u. 3 órakor lesz a kórház halottas házából. A rendőrség tisztikara a ravatalra koszorút helyez.

— **A Gönczy-egyesület közgyűlése.** A Hajdúvármegyei tankerületi tanítók Gönczy-egyesülete „Debreczeni járáskör” 1905 április 1-én délután 2 és fél órakor Debreczenben, a kereskedelmi akadémia dísztermében járásköri ülést tart, melyre a járáskör t. tagjai ezennel meghívtnak. A körülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az újabb írás-olvasás módszere. Felolvassa dr. Barosa János. 3. A fonóm. módszerről. Felolvassa Szendi Imre. 4. A siketnéma tanítás módszere. Felolvassa Gácsér J. 5. A siketnémák előmenetelét bemutatja Scholtz Lajos. 6. A trachoma ell. isk. védekezés. Felolvassa Somogyi Zoltán orvos. 7. A kéz-ügyesítés s a modern rajzitanítás. Felolvassa Vántsa György. Dr. Barosa János járásköri elnök, Lippe József járásköri jegyző. A legutóbbi gyűlés határozatából pontos megjelenés kéretik.

— **Öngyilkos őrmester.** Andor Márk, a 37. gyalogezred legöregebb őrmestere Nagyváradon tegnap agyonlötöte magát. A 61 éves, tiz kapitulációs őrmestert mostanában akarták derék szolgálatának elismerésével penzióba küldeni, de ezt a gondolatot nem tudta elviselni az öreg, hogy meg kell válni a katonai élettől. Inkább a halált választotta, mint a penziót.

— **A nőegylet ülése.** A debreczeni jótékony nőegylet április 2-án, azaz vasárnap délután 3 órakor a nőipariskola helyiségében választmányi ülést tart.

Tárgyak:

1. Nyári mulatság rendezése.
2. Nyári segélyezések rendezése.
3. Közgyűlés kitűzése.
4. Folyó ügyek.

— **Sztrájk.** Hajduböszörményben még szombaton több kőmíves sztrájkba lépett és azóta a munkában állókat terrorizálják. Így a sztrájkolók száma egyre gyarapszik. Gyűléseiket a városon kívül, a keleti temető végén tartják. Azt gyanítják, hogy debreczeni agitátorok izgatják és segítik a sztrájkolókat. A mesterekkel megindított tárgyalás eddig eredménytelen maradt. Az új városháza építéséhez április 1-én kellene fogni, tehát idegen munkásokat kell hozni. A sztrájkolókat a rendőrség eber figyelemmel kíséri.

— **Hangverseny-matiné.** A debreczeni zeneközép osztályu növendékei haladásának bemutatása végett 1905. évi április hó 2-án, vasárnap hangverseny-matinét rendez, az alábbi műsorral: 1. Erkel F. Hunyady László dalművéből a hattyudal. Előadja: Hegedüs Alice (Zongora tanszak közép tf. III. o.) Tanár: Hites Lajos. 2. Galetti Gianoli. Nol. sai. Románz.

Énekli: Kölesey Ibolyka (Ének tanszak II. o.) Tanár: Zivuska Ferenczné. 3. Stavenhagen B. 2. mű. 3. sz. Caprice. Előadja: Kurián Margit (Zongora tanszak közép tf. III. o.) Tanár: Fűredi Samuné. 4. Reinecke C. 86/b. mű. 3. sz. Bolero. Előadja: Dörre Ilona (Zongora tanszak közép tf. IV. o.) és Riesz Eliz (III. o.) Tanár: W. Domanczyk M. 5. Kirchner Elek. 7. mű. 1., 5. sz. Csárdajelenetek. Előadja: Csáthy Ilona (Zongora tanszak közép tf. IV. o.) Tanár: Stejnacker Viola. 6. Hauser M. 50. mű. 4. sz. A la hongroise. Előadja: Pénzes Gyula (Hegedű tanszak közép tf. V. o.) Tanár: Fűredi József. 7. Chován K. 6. mű. Nocturne. Előadja: Rajczy Anna (Zongora tanszak közép tf. IV. o.) Tanár: Brück Gyula. 8. Liszt F. 13-ik magyar rhapsodia. Előadja: Brück Emil (Zongora tanszak közép tf. IV. o.) Tanár: Brück Gyula. 9. Denza L. 6. kétszólamu dal. Isten veled. Barcarole. Éneklik: Tóth A. (Énekt. IV. o.) és Zádor Ilona (III. o.) Tanár: Zivuska Ferenczné. 10. Godard B. 83. mű. Au matin. Előadja: Lőrincz Ferencz (Zongora tanszak közép tf. VI. o.) Tanár: Brück Gyula. 11. Godard B. 78. mű. 2. szám. II. Bölcsődal. Wieniawski H. Kuiuaviak—mazurka. Előadja: Csanak Mariska (Hegedű tanszak közép tf. V. o.) Tanár: Fűredi József. 12. Székely Imre 7-ik magyar ábránd. Te vagy, te vagy barna kis lány... Előadja: Sáfrány Irén (Zongora tanszak közép tanfolyam V osztály. — Tanár: Brück Gyula. — 13. Brück Gy. 13. mű. Magyar táncok Előadja: Kardos István és Szűcs Kálmán (Zongora tanszak közép tf. IV. o.) Tanár: Brück Gyula. A 7. szám után 5 percnyi szünet. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. Helyárak: az 5 első széksorban ülőhely ára 50 fillér, a több sorokban számozatlan ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rendfőntartása s ezélszerűség szempontjából véteit s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 10 órakor. — Kezdeté délelőtt 11 órakor pontban.

— **Köszönetnyilvánítás.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyletének debreczeni fiókja folyó évi márczius 26-án tartotta hatodik évi közgyűlését, melyen méltóságos dr. Wolafka N. v. püspök, az egylet szeretett védnöke elnökölt és az 6 megszokott kedvességével lebilincselte a szép számmal megjelent tagokat, fényes tanujelét adva az egylet fejlődése s belügyei iránti érdeklődésének; de nemcsak lelkesítő és buzdító szavaival, de szokott bőkezűségével anyagilag is mindenkor segíti ez immár hatalmassá vált jótékony egyletet a humanitás gyakorlásában, sőt e közgyűlés alkalmával is a debreczeni fiók külön alapjának gyarapítására, — mely az özvegyek és árvák segélyezésére szolgál — 100 koronát adományozott, melyért az özvegyek és árvák nevében ez uton is őszinte köszönetünket nyilvánítjuk. Debreczen, 1905. márczius hó 30-án. Daday Lajos, egyleti titkár.

— **Öngyilkos kereskedő.** Elcseden tegnap reggel egy fiatal, előkelő családból származott odaváló kereskedő agyonlötöte magát. Magyar Kossa Géza, a szerencsétlen véget ért kereskedő tavaly nősült és ugyanakkor nyitotta élesdi üzletét. A kereskedés szépen indult, azonban csakhamar meghazudtolta a hozzáfűzött reményeket.

Magyari Kossa Gézát anyagi gondok kezdtek zavarni, azaz adósságok egyre nőttek s a hitelezőket az üzlet gyenge forgalma miatt nem tudta kielégíteni. Pár nappal ezelőtt feljött a fővárosba, hogy rokonaitól szerezzen anyagi támogatást, azonban az utazás nem járt eredménnyel s Kossa Géza buskomoran érkezett tegnap hajnalban Bpestől haza Eledre. Nyugtalanul váró fiatal feleségének semmit sem szólt s reggel, mikor az asszony az üzletbe ment, Magyari Kossa Géza, lakásán forgópisztolyal föbe lőtte magát s meghalt. Az öngyilkos egy levelet hagyott hátra a felesége címére, amelyben elmondja, hogy az anyagi zavarok kergették a halálba, nem tudta elviselni, hogy esődbe kerüljön.

— **Dániában a botbüntetést elfogadták.** A felvilágosodottságnak és mindenekelőtt az emberségességnek szinte hihetetlen arcuzlapásáról érkezik hír Kopenhágából. Alberti dán igazságügyminiszternek arról a törvényjavaslatáról, amely a botbüntetés visszaállítását célozza, sok szó esett már — természetesen mindig elítélően — az európai sajtóban. Most azt jelenti egy távirat, hogy ezt az embertelen törvényjavaslatot a dán képviselőházban szavazás alá bocsátották és a folkething 63 szavazattal 37 ellen elfogadta. Tíz képviselő tartózkodott a szavazástól, hárman pedig nem voltak jelen. A törvényjavaslat ellen a dán képviselőház független elemei és a szociálisták éveken át hosszú küzdelmet folytattak, de nem bírtak megküzdeni azzal az erőszakkal, amelyet Alberti igazságügyminiszter a javaslat áterőszakolása érdekében a pártjában kifejtett. A miniszter ki tudta vinni, a kormánypárt számos tagjának ellentmondása dacára, hogy a kormány pártkérdésnek jelentette ki a botbüntetés ügyét és mint ő maga bevallotta, főként nem a meggyőző érvek, hanem politikai okok harcoltak a botbüntetés behozatala mellett. Ennek a kifejtett presszióknak kell tulajdonítani azt is, hogy hét kormánypárti képviselő, aki az első szavazásnál a javaslat ellen nyilatkozott, másodszer már tartózkodott a szavazástól, harmadszor pedig arra szavazott, hogy a botbüntetést újból behozzák. A javaslat elfogadása után még a felsőház, a landsting elé kerül tárgyalás céljából, de nem valószínű, hogy ott mostani formáján változtassanak. Az ellenzéki pártok elhatározták, hogy országos agitációt indítanak a törvényjavaslat ellen.

— **Kirabolt postahivatal.** Szombathelyen Kukmer községben ismeretlen tettesek feltörték a postahivatalt és onnan több csomagon kívül egy 600 koronát tartalmazó Wertheim-szekrényt raboltak el. — A betörők már a postahivatalban kezdték fessegetni a pénze-szekrényt, de nem bírtak vele s magukkal cipelték a hárszabasi határba, ahol fejszével és vésővel újra nekiestek, de felfeszíteni nem tudták. Munkájuk közben a betörőket két utas lepte meg, mire a jól öltözött kasszafurók futásnak eredtek, otthagyván zsákmányukat.

A Wertheim-szekrényt a csendőrség megtalálta.

— **Gyermekgyilkosság véletlenségből.** Apsán máramarosmegyei községben egy Limon Juczu nevű két éves kis leányt halva találtak a lakásban és a revolver ott hevert mellette. A háznépek azt vallották, hogy a kis leány maga lőtte magát agyon, de a vizsgálat folyamán kiderült, hogy atyja revolvertisztítás közben véletlenül lőtte meg gyermekét.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Politikai helyzet.

Budapest, márczius 30. Szögyény-Marich László nagykövet ma reggel a pénzügyminisztériumba ment, hogy elbucuzzék Lukács Lászlótól. Lukács azonban nem volt a hivatalban, mert 9 órakor Andrásyhoz ment, ahol Széll Kálmán jelenlétében tanácskoztak a politikai helyzetről.

Lukács 12 órakor eltávozott, mert a királyhoz kapott meghívást.

A kihallgatás 1 órakor kezdődött és 2 órakor még nem ért véget.

Délfelé Darányi is megjelent Andrásynál és tovább tanácskoztak.

Szögyény d. u. Berlinbe utazik. Egy újságírónak kijelentette Szögyény, hogy a **válság megoldása holnapra várható.**

Politikai körökben befejezett dolognak mondják, hogy vagy Andrásy, vagy Wekerle lesz a miniszterelnök.

Lukács megbízatása elesik, ő csak azért volt a királynál, hogy a válságos megoldást siettesse és elősegítse.

József Ágost főherceg kiténtetése.

Budapest, márczius 30. A király ma József Ágost főhercegnek a katonai érdemeiért adományozta.

Az orosz forradalom.

Budapest, márczius 30. Pétervárról jelentik, hogy a belügyi minisztériumban ma történt először a népképviselők behívása. A belügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy a városok képviselőit is be kell hívni.

Orosz—japán háború.

Budapest, márczius 30. Pétervárról jelentik, hogy a vezérkar már elkészült a nyári hadjárat tervével. **Kizártnak tartják, hogy Oroszország békét kössön, mielőtt egy nagyobb győzelmet aratnak.** Arról most nincs szó, hogy 400,000 embert küldjenek, csak az a cél, hogy az ellenséget kifárasztják.

Tőzsde.

Budapest, márczius 30.

Buza	1905 áprilisra . . .	18 64	—
Buza	1905 októberre . . .	18 52	—
Rozs	1905 áprilisra . . .	16 80	—
Rozs	1905 októberre . . .	14 64	—
Tengeri	1905 májusra . . .	14 94	—
Zab	1905 áprilisra . . .	14 80	—
Zab	1905 októberre . . .	13 88	—

Készárú: —

A „gyöngyélet“ . . .

— márczius 30.

A közös hadsereg békeállományának minden tízezer katonájából tizenegy fia lett öngyilkossá. Ezt jelenti a legújabb, leghitelesebb statisztika. Ez a szomorú statisztika, amely egyszersmint katonai sirok és mankók statisztikája beszámol a halál egyenruhás önkénteseiről, akik a koporsó örök rabságát kedvesebbnek találták a közös hadseregbeli gyöngyélet örömeinél és a fegyvert, amelyet az ellenség ellen való használatra kaptak, a tulajdon fiatal életük ellen fordították.

Szinte borzadva olvassuk ezt a statisztikát, amely csak egyetlen egy esztendő alatt több mint negyedfélszáz katonát kíváncsított öngyilkos kísérlettel a halálba. Egy híján háromszáz el is jutott a másvilágra. Hatvan megállott az elpusztulás felelőjén, a nyomoruság kolduskövé-nél. — Annyi önkéntest a halálnak a művelt világ egyetlen hadserege se szolgált béke idején, mint ez a mi „dicsőség“ és „érinhetetlen szellemű“ közös armádiánk. De nem annyit, hanem negyedrészannyit se, mert a statisztika együttes átlagarányához képest a mi közös hadseregünk kaszárnyáiban nyolczszor annyi öngyilkosság történik, mint a többi államok nemzeti hadseregeiben.

Az utolsó tíz esztendő alatt ezredek masiroztak ebből az armádiából a maguk ásta, maguk kereste sirba; több, mint negyedfélszáz ép, egészséges életbíró, de halálra keserített boldogtalan fiatal legény. Ez irtózatos arány okát, forrását nincs nagyon miért keresnünk. A német, a francia, az angol fia, ha a katonasipkát a

Csipkefüggönyöket

legszebben tisztít

Hrabéczy Anta!

kelmefestő- és vegyészeti tisztító intézete

Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik szám.

fejébe nyomják, nem kerül egyszerre egy idegen világba, ahol, amit otthon szentnek tanult, bűn számba veszik vagy megcsufolják. Ahol, ha az anyanyelvén szól és az idegent meg nem érti, börtönbe vetik, vasra kötik. Ahol úgy kell éreznie magát, mint büntetlenül rabságot szenvedne...

Nem nagy sor így megérteni, miért lövi magát szíven a mi kaszányáinkban nyolcszor annyi katona, mint másutt és miért oka az öngyilkosságuk kerek hatvan százalékának a büntetéstől való félelem és a szolgálattól való elkedvetlenedés...

Az orosz-japán háború.

A béke kilátásai.

— március 30.

Mai pétervári jelentés szerint Oroszország szankcionálta azokat a feltételeket, amelyekkel állítólag hajlandó békétárgyalásokat kezdeni. Hála Amerika és Franciaország jó szolgálatainak, a béke kérdése most gyakorlati alakot ölt.

A lapok ma egész határozottsággal jelentik a béke közeli megkötését, de nagyon meglátszik, hogy ezeket a híreket csakis a harmincz millió fontos japán kölcsön érdekében közlik. Így ma nem kevesebb, mint négy nagy lap a Daily Telegraph, a Standard, a Daily Chronicle és a Daily Mail, jelenti, hogy a béke megkötése legközelebb várható, de sajnos, mindegyik egészen más verziókat közöl a béke kilátásairól és mindegyik azt állítja, hogy föltétlenül megbízható forrásból veszi híreit. Így a Standard egész határozottsággal azt jelenti, hogy Oroszország elvben már elfogadta Franciaország és az Egyesült-Államok jó szolgálatait, s hogy a békétárgyalás már a legközelebbi napokban meg fog indulni.

A Daily Mail épp oly határozottan jelenti, hogy Lamsdorf gróf saját jószántából fordult Delcassé francia külügyminiszterhez, azzal a kéréssel, hogy Oroszország és Japánország között a két közvetítő és hogy Delcassé ezt meg is ígérte azzal a föltétellel, hogy Lamsdovne angol külügyminiszter ebben az igyekezetében támogatni fogja őt. Az utóbbi verzió a legnagyobb mértékben valószínűtlenné látszik, annál is inkább, mert Delcassé arról ismeretes, hogy a legnagyobb szigorúsággal őri hivatalának titkait és nagyon ügyel arra, hogy időnek előtte semmi se jusson nyilvánosságra. E mellett azonban kétségtelen, hogy e hír terjesztésével nagyon jó szolgálatot tettek a japán kölcsönnek. Nagy föltűnést kelt a Daily Chronicle-nek a lap élén kövér betűkkel közölt híre, hogy Japánország föltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy Oroszország százmillió font hadi kárpótlást fizessen.

Százmillió fontot, tehát a felét annak a hadi kárpótlásnak, amelyet annak idején Bismarck Franciaországtól követelt és ez jóformán az az önköltség, amelybe Japánországnak a háború kerület és amelynek megtérítését föltétlenül követeli. A teljes konfuziónak képe, amely a béke-kilátást karakterizálja, nem lenne tökéletes, ha nem közölnénk a Daily Telegraph-nak épp oly határozottsággal jelentett híreit is, amely

szerint a japán kormány kijelentette, hogy a nyomban való békekötés érdekében hajlandó a hadi kárpótlásról teljes lemondani.

Arany kalászkok.

Imádd a nőt, ha mint dísz anyád
Elégülten néz aggó szeme rád,
Akit szívének vérével nevelt;
Imádd a nőt, kinek virrasztva telt
Fél élete, ki mártyrként haladt,
De nem roskadt le a kereszt alatt
Fájdalom napján, gondja éjjelén,
Mert téged hordott áldott, szent ölén

Abrányi Emil.

Az anya halála az első bánatunk, amelyet nélküle kell megsiratnunk.

Hock János.

A néma ékszer hallgatása
Többet tesz olykor, mint a szép szavak

Shakespeare.

Jaj annak, aki becsülni nem tudja azt,
akit szeret.

Jókai.

Kereszt az élet, jó feleség a gyémánt,
mely régóta tündöklök.

Kisfaludy Károly.

— Szép kigyó a szerelem,
Kerüld kiki okosan:
Ha kit megcsip, oda van.

Kisfaludy Sándor.

Az emberi szívnek boldogítóbb érzete
nincs, mint boldogságot látni, melynek alkotói mi vagyunk.

Eötvös.

Kél és száll a sziv viharja,
Mint a tenger vésze;
Fájdalom a boldogságnak
Egyik alkatrésze.
Az örömnök levegőjét
Megtisztítja bánat,
A kizajlott bufelhőkön
Szép szívirvány támad.

Arany.

Heti piacon árák.

— márc. 28.

A keddi hetivásár áráiról a vásárló felügyelőség a következőket jelenti:

100 klg.	Kor.-tól.	Kor.-ig
Buza	18.—	19.—
Kétszeres	16.40—	—
Rozs	—	14.60
Árpa	16.40—	—
Zab	15.—	—
Tengeri	18.—	17.—
„ csöves	—	—
„ szemes	—	—
Köles	15.80—	—
Szalonna, sós	124.—	126.—
„ uj	128.—	120.—
Háj	—	152.—
Zsir	148.—	144.—
Kihasított sertés	124.—	112.—
Sertésbű	—	—
Széna	10.80—	—
„ II. rendű	9.—	8.—
Luczerna	9.70—	—

Bakkony	—	7.—
Lóhere	8.—	—
Takarmány szalma	4.—	—
Alom szalma	1.80—	—
Zsup szalma száz kéve	10.—	8.—
Takarmány répa	2.20—	—

A hetivásár forgalma kedden a következő volt:

Ló felhajtattott	6.20
Elkelt	3.70
Szarvasmarha felhajtattott	8.40
Elkelt	6.40
Sertés felhajtattott	13.40
Elkelt	11.80

REGÉNYCSARNOK.

Márciusi történet.

— Irta: Zboray Aladár. —

A nagyasszony, Szentjováni Miklós özvegye, csak nem győzte hazavárni az ő Éva leányát. Hirtelen leborult a márciusi alkonyat, csaknem este lett, amikor végre megszólalt a harsonás jelzőkürtje, amely arra szólalt, hogy a várkapu őre leeresse az adott jelre a felvonóhidat, amit bizony alkonyatkor mindig szépen felnyikorgattak, mert hát mégis csak biztos, ami biztos.

A leeresztett hidon pedig nagy hetykén belépett egy feketefürtös levante, aki ugyancsak önérvényesen vezette kézenfogva Szentjováni Éva leányasszonyt, egész nemes Gömörvármegye legszökébb s legbájosabb kisasszonykáját.

Nem tudom, ezen a szokatlan dolgon nem ijedt-e meg még jobban a nagyasszony, mint a távolmaradáson, azt is csak sejtem — ismervén a nagyasszony virtuos voltát — hogy vagy egy két „jó” szót nem sajnált sem a kisasszonylányától, sőt a deli levontól sem, azt azonban tudom, hogy a fiatalok nem szolgáltak rá semmi kegyetlen büntetésre s miután elmondom az egész történetet szép sorjában, tudni fogják tiz perc múlva önk is.

Mert úgy esett a dolog mindössze, hogy március vége volt s a nap annyira pocsékolta aranyugrait, hogy ha ez a történet nem a tizennegyedik de a huszadik században történt volna, bizonyára gondnokság alá helyeztetni valamely józan magasabb fórum pazarlás miatt a jó öreg napot.

Szentjováni Éva kora hajnal óta nézte a verőfény csudálatos játékát s úgy tiz óra tájban délelőtt az jutott az eszébe, hogy lenn a völgyben, a bokrok alján, csodaszép bársonyos ibolyák nyílnak ilyenkor.

Azt hiszem, ebben a gondolatban nincsen semmi rossz, nem szabad hát azt sem nagyon szigorúan megítélni, hogy a kis bekecsét magára öltötte Éva leányasszony s egy vidám szökkenéssel kisorsant a várkapun s nekivágott a völgynek.

Éva leányasszony most látta a tizenhatodik tavasz nyílását, ugyan hogy ne lett volna kíváncsi az ibolyákra, amelyek ott lenn nyílnak a völgyben s olyan csoda jó illatot árasztanak. Gondolta, tele szedi a kötőjét s délidőre felhoz egy kötő ibolyát édesanyjának, aki, bizony Isten, nagyon szerette az ibolyát.

Még lenn sem volt a völgyben, ami-

kor már rákaczagott az első ibolyacsokor. Szép, szivalaku zöld levelek közül kandiáltak kifelé a violaszínű virágocskák, mintha csak ők is kíváncsiak volnának a tavaszi napsugárra.

Éva lehajolt, megsimogatta a leveleket, megszagolgatta a virágokat, le is szakította volna őket, ha eszébe nem jut, hogy ezekért igazán kár volna, először, mert olyan okosan, olyan bizóan néztek reá szemecskéjükkel, másodsor, mert odalenn a völgyben bizonyára annyi van, hogy észre sem veszik, ha egy pár szál hiányzik is közülök, itt azonban egészen árván maradna a bokor.

Ezért ment lejjebb a völgybe s kereste azt a napos dűlőt, ahol több a virág, mint a fűszál. Közben talált is vagy száz bokor ibolyát, de nem volt kapzei s így minden bokorról csak egy-egy szál virágot szakasztott, igaz, hogy a legszebbiket s már igen csinos kis csokor volt a balkezében, amikor úgy érezte, nagyon reá melegedett a kis bekecs s elfáradtak egy csöppet a lábaocskái.

Fogta hát magát, letette a bekecsét a még avaros fűre, saját uri személyecskéjét a bekecsre s úgy találmra két szál haját kitepette a szőke fejecskéjéből s kezdte rendesen bokrétába kötni az ibolyáit, amikor egyszerre előtte állott egy hatalmas szál ember.

Mit tehetett szegény? Bizony megrettent, mert hogy sok lézengő ritter járta azidőtájt nemes Gömörvármegyét s félig sóhajtvá, félig sikoltva mondta:

— Jézusom légy ve'ém! Mit kíván a vitéz ur?

— Ezer szerencséd, hogy vitéz urnak szólítottál, leányom — mondta (akárcsak a mesékben a vasorru bába) a fiatal vitéz — mert különben egybe bekaptalak volna.

Éva kissé borzongva nézett a szigorú urra, de arca csakhamar nekipirult s bár bizonytalanul, de egészen barátságosan szólalt meg:

— Jesszuská, csak nem te vagy ez a fényes levante, Jancsi?

— Még pedig egész uri mivoltomban.

— Ne bolondozzál már igazán.

— Amint hogy nem is bolondozok, de olyan igazán és komolyan beszélek, amint illik nemes lovaghoz.

Erre a komoly beszédre persze föl kellett állnia a bekecsről Évának s közelebbről kellett szeme közé néznie a lovagnak.

— Teremtő Jézuskám, pedig csakugyan a Jancsi ez a derék ur.

— Én pedig most mégis azt mondom, hogy én nem vagyok Széchy Jancsi, sőt nem is lehetek, mert ha én Széchy Jancsi volnék, nem állnál úgy mellettem, mint Nepomuczi szent János a hidoszlopon, hanem itt volna a piczi kezéd az én vitézi markomban s az a harmatos, rózsalevélorozád itt rejtőzködnék valahol a mentém rókamálya körül.

Éva orcája olyan piros lett ettől a beszédétől, mint a hasadó hajnal, hanem azért megválaszolta a hosszú mondókat:

— Bizonyos, hogy igaza vagyok kegyelmednek. Csakugyan nem Széchy Jancsi tekegyelmed, mert az már réges-régen ott kezdte volna, ahol tekegyelmed végzi s úgy kapta volna örömében a leve-

gőbe az ő Viczáját, hogy annak menten szárnya nőtt volna tőle.

Vitéz levante volt Széchy János, — emberségemre mondom, — hanem erre a kirohanásra nem volt elkészülve, éppen azért válaszolt következőképpen:

— Hiszen ha az, én Viczám állana előttem, már régen nem állana, hanem úgy tartanám, csakhogy én előttem most egy uri dáma vagyok, ragyogó, szép hajadon, édes kis nenyulhozzám virágszál.

(Folyt. köv.)

Az általánosán elismert kitünő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénsavtartalmú ásványvíz, amely összetételénél fogva a forgalomban levő külföldi vizekkel szemben z első helyen áll, ugy azokat minden tekintetben felülmúlja főraktára:

Máyer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

M. A. Vasutak menetrendje

1904 évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:		idő ó.	P	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	8	30	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08	
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u.	8	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	6	41	
Csak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este	7	56	
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel	2	50	
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	07	
Csak Szatmárig	reggel	5	10	
Miskolcs—Kassa felé	reggel	8	13	
Miskolcs—Kassa felé	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházig	d. u.	2	10	
	m. áll. vasutól	5	35	
	vásártérről	reggel	5	44
	m. áll. vasutól	d. e.	8	09
	vásártérről	"	8	16
	m. áll. vasutól	"	11	07
	vásártérről	"	11	16
Hajdúböszörmény—B.-Sz.-Mihály felé	m. áll. vasutól	d. u.	12	11
	vásártérről	"	12	21
	m. áll. vasutól	"	4	25
	vásártérről	"	4	38
	m. áll. vasutól	este	6	46
	vásártérről	"	6	53
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel	4	36	
Füzes-Abony felé vásártérről	"	4	56	
Óhat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u.	4	49	
Óhat-Kócs—Polgár felé vásártérről	"	4	28	
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel	9	33	
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este	6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel	5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este	9	35

Budapestről Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel	7	25
A délután 8 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	—
Az este 6 ó. 28 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u.	2	—

Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v. este 7 09
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v. " 9 15
P.-Ladányig gyorsvonat átállítással d. u. 12 05

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	8	29	
Budapest—Nagyvárad felől	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel	2	24	
Budapest Nagyvárad felől	d. u.	9	13	
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5	08	
Kolossvár—Nagyvárad felől	"	7	26	
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8	46	
Csak Szatmár felől	d. e.	11	37	
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u.	3	55	
Csak Máramarossziget felől	este	10	11	
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6	40	
Csak Szatmár felől	reggel	7	30	
Kassa—Miskolcs felől	d. u.	1	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	7	50	
Kassa—Miskolcs felől	d. u.	8	49	
Csak Nyiregyháza felől	reggel	7	39	
	vásártérről	reggel	7	32
	m. áll. vasutól	"	7	40
	vásártérről	d. e.	11	13
	m. áll. vasutól	"	11	22
	vásártérről	d. u.	1	45
B.-Sz.-Mihály—H.-Böszörmény felől	m. áll. vasutól	"	1	52
	vásártérről	"	3	27
	m. áll. vasutól	"	3	34
	vásártérről	este	6	05
	m. áll. vasutól	"	6	12
	vásártérről	"	9	50
	m. áll. vasutól	"	9	57
Füzes-Abony felől vásártérről	d. u.	3	34	
Füzes-Abony felől m. áll. vasutól	"	5	35	
Óhat-Kócs—Polgár felől vásártérről	reggel	7	44	
Óhat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasutól	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	8	17	

Piacz-utca 7. szám alatt a
Lovass és Ladányi

csődtömeg

áruraktárát további nagy
árleszállítás mellett árusítjuk el.

□ □ □

Nagy mennyiségben kaphatók:

Női ruhaszövetek,

Blouz selymek, —

Delain zefir és mosókélmék,

Francozia derekfűzők

Csipkek, szalagok,

Kész blouzok és szoknyák,

Ágy-és asztalterítők,

Papánok, pokróczok,

Vásznak stb. stb.

Donogán és

Somossy

állandó főüzlete,

Kistemplom-bazár.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra postasan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beérkezik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A Debreczeni Első Temetkezési Egylet minden elhalt tag után azonnal fizet készpénzben 70 koronát. A tagok létszámának emelkedésével a temetkezési segély is emelkedik. (Minden 100 tag után 14 koronával.) A tagok az egyes halálesetek alkalmával 20 fillért fizetnek. (Beiratáskor egyszer s mindenkorra 2 kor. 40 fillért.) Egyéb terhek nincs. Tagok felvé etnek naponkint az egylet irodájában Vigkedvü Mihály-utca 60. sz. és Cséki András egyleti pénzeszédőnél, új Móricz-telep 47. sz.

Ügynökök szép keresetre tehetnek szert egyleti tagok szerzésével. — Jelentkezhetni a Debreczeni Első Temetkezési Egylet igazgatójánál, Vigkedvü Mihály-utca 60. sz. a.

ORIAS golyvás galambok és fajbaromfi keltető tojásai kapható. Pacsirta-utca 42.

Idegbajosoknak

igen ajánlatos, hogy a 20 év óta bevezetett és tanárok, gyakorló orvosok és a közönség által mind nagyobb és nagyobb körben alkalmazott gyógy-móddal, mely csupán külső mosásokból áll, ártalmatlan, olcsó és meglepő hatása, megismerkedjenek. Kérje ön a 26. kiadásban megjelenő művecskét Weismann Romától:

„Az idegbetegségekről és a szélütésről,” mely dr. Rath-chnek V. Emil gyógyszerárában ingyen kapható.

Divatos napernyők!!

Jó mosó széles delinek 30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batisziok,

Női ruhavásznak, Zefirek olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

özégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

Eladó

40 darab jól kitelelt, harmadfüre menő magyar faj

tinó

Czim: **Nadányi Gyula**

földbirtokos,

Nadányi-tanya.

U. p. Berettyó-Ujfalu

Tisztelt iparos osztály!

Hollandiából hazatérkezve kötelességemnek tartom a tisztelt iparos osztály figyelmét felhívni, miszerint az ottan vásárolt és magammal hozott hajórakomány **kétszer főzött lenolaj kencét**

különként 32 krajczárjával a tisztelt iparos osztály rendelkezésére bocsájtom. — Tisztelettel

Neumann Nándor

kizárólagos festék-, lakk- és kence nagykereskedő

Debreczen, Hatvan-utca 6. szám.

Hirlapelárusítók

felvétetnek

a „Debreczen” elárusítására városi nyomdában, város ház, keresztépület.

Timároknak, Szappanosoknak

igen alkalmas

nagy tölgyfakádak

kaphatók, de

igen jó állapotban,

olcsón eladó

Berger Henrik czégnél.

Széchenyi-utca 21. szám.

Kerestetik!

egy nagy, vagy

két kisebb szoba

egyleti helyiségnek,

== olcsó házbérért. ==

Értekezhetni

a városi nyomdában.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Elevátort

hatos cséplőhöz veszek,

== jó karban levőt. ==

EHRENFELD MIKSA

Érmihályfalva.

Uj! **Megnyílt!!** Uj!

a Kossuth-utczai Maradék áruház

olcsóbb minden végeladásnál.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes cipő, kalap, női és férfi fehéreneműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj!

Székely Jenő és Társa utódai

== Kossuth-utoza 15. sz., Gyógyszertárral szemben. ==

Uj!